

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๒๐๔/ง๖๒๙๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการความขาดแคลนน้ำและการฟื้นฟูดินเพื่อระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น (Ministerial Declaration on managing water scarcity and reversing soil degradation for sustainable and resilient agrifood systems)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการความขาดแคลนน้ำและการฟื้นฟูดิน เพื่อระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น (Ministerial Declaration on managing water scarcity and reversing soil degradation for sustainable and resilient agrifood systems) พร้อมฉบับแปลภาษาไทย
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอความเห็นกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๔/๑๑๙๒๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
๓. สำเนาหนังสือความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๓๕๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการความขาดแคลนน้ำและการฟื้นฟูดินเพื่อระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น (Ministerial Declaration on managing water scarcity and reversing soil degradation for sustainable and resilient agrifood systems) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการทรัพยากรดิน และน้ำ เพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน (The International Soil and Water Forum ๒๐๒๔) ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเทพมหานคร

๑.๒ การประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการดินและน้ำที่ยั่งยืนและอย่างบูรณาการ ซึ่งเป็นรากฐานของการพลิกโฉมระบบเกษตรและอาหาร และใช้เป็นโอกาสในการนำเสนอประสบการณ์และความสำเร็จด้านเทคโนโลยี สถาบัน ธรรมชาติ และสังคม นวัตกรรมด้านการจัดการการขาดแคลนน้ำและความเสื่อมโทรมของดิน เพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมความร่วมมือและการดำเนินการร่วมกัน

๑.๓ การประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีฯ คาดว่ามีผู้เข้าร่วม จำนวนประมาณ ๔๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรี จากประเทศต่าง ๆ ประมาณ ๒๐ คน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่อาวุโส นักวิชาการ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ผู้เข้าร่วมประชุมอื่น ๆ และผู้เกี่ยวข้อง อีกประมาณ ๓๘๐ คน โดยมีรูปแบบการประชุมฯ ประกอบด้วย การประชุมใหญ่ (Plenary) การประชุมห้องย่อย (Breakout room) การจัดแสดงนิทรรศการ และกิจกรรมคู่ขนาน (Side event)

๑.๔ การประชุม ...

๑.๔ การประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีฯ จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักวิชาการของไทยได้นำเสนอผลงานวิชาการด้านการบริหารจัดการดินและน้ำที่ยั่งยืน ประเทศไทยได้ต้อนรับผู้นำทั่วโลก ตลอดจนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนการดำเนินงาน เพื่อการบริหารจัดการดินและน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ และแสดงบทบาทผู้นำของประเทศไทยด้านวิชาการด้านการบริหารจัดการดินและน้ำ โดยมีร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการความขาดแคลนน้ำและการฟื้นฟูดินเพื่อระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น (Ministerial Declaration on managing water scarcity and reversing soil degradation for sustainable and resilient agrifood systems) เป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมฯ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การรับรองร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีฯ จะจัดขึ้นระหว่างการประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการทรัพยากรดิน และน้ำ เพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน (The International Soil and Water Forum 2024) ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม โรงแรมอนันตรา สยาม กรุงเทพมหานคร

๔. สาระสำคัญ

สาระสำคัญของร่างปฏิญญาฯ ประกอบด้วย

๔.๑ ความเห็นร่วมของรัฐมนตรีว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๒๓ ทั่วโลกมีผู้คนมากกว่า ๒.๓๓ พันล้านคนที่ประสบปัญหาความไม่มั่นคงด้านอาหาร และมีประมาณ ๒.๓ พันล้านคนที่อาศัยอยู่ในประเทศที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำ ซึ่งปัญหานี้ยังคงทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการอาหารและน้ำที่คาดว่าจะเติบโตขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และรับทราบว่ามีดินได้รับการปล่อยอย่างมากในวาระการพัฒนาระดับโลก โดย ๓๓% ของดินทั่วโลกได้รับการเสื่อมโทรมแล้วและมากกว่า ๖๐% ของการเสื่อมโทรมของที่ดินที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และเกิดขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรม และยอมรับว่า การเกษตรคือภาคเศรษฐกิจที่ใช้น้ำมากที่สุด และการผลิตอาหารมีการใช้น้ำกว่า ๔๕% โดยประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมีพื้นฐานอยู่ที่สุขภาพของดิน ดังนั้นสุขภาพของดินจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการจัดการที่ดิน ทรัพยากรดิน และทรัพยากรน้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพ

๔.๒ การเน้นย้ำความสำคัญว่า การเปลี่ยนแปลงระบบเกษตรและอาหารเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เชื่อมโยงกันของการเสื่อมโทรมของที่ดินและทรัพยากรดิน การขาดแคลนน้ำ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภัยคุกคามเร่งด่วนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ ตลอดจนการทำความเข้าใจการแลกเปลี่ยนที่สำคัญและใช้ประโยชน์จากโอกาสในมิติต่าง ๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างน้ำ - พลังงาน - อาหาร - สิ่งแวดล้อม เพื่อการใช้ทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงความสมดุลระหว่างความต้องการระดับชาติ ภูมิภาค และระดับโลกสำหรับอาหาร น้ำ พลังงาน และบริการสนับสนุนท่ามกลางจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓ ความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามร่างปฏิญญาฯ เพื่อเร่งการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบเกษตรและอาหารที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม ยืดหยุ่น และยั่งยืนในอนาคตอันใกล้ โดยการเสริมสร้างการประสานงานระหว่างทุกภาคส่วน การบูรณาการจัดการดินและน้ำที่ยั่งยืน พร้อมกับการวางแผนการใช้ที่ดินแบบบูรณาการ การเปิดโอกาสให้กลุ่มที่ด้อยโอกาสโดยเฉพาะเยาวชน ผู้หญิง ชนเผ่าพื้นเมือง และเกษตรกรรายย่อยมีส่วนร่วมและเสริมพลังในการตัดสินใจ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เอื้อต่อการจัดการที่ดิน ทรัพยากรดินและน้ำอย่างยั่งยืนและบูรณาการ การลงทุนในการผลิตและการใช้ข้อมูลดิน น้ำ และสภาพภูมิอากาศที่แม่นยำและสอดคล้องกัน การพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรในการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และเพิ่มความยืดหยุ่นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความผันผวนของตลาด และวิกฤตอื่น ๆ การส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติและภูมิภาค โดยใช้แพลตฟอร์มและกรอบความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการเสื่อมโทรมของที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งการขาดแคลนน้ำที่คุกคามการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร และการสนับสนุนข้อเสนอในการจัดตั้ง "ทศวรรษแห่งสุขภาพดินของสหประชาชาติ" ซึ่งได้รับการรับรองจากการประชุมคณะกรรมการด้านการเกษตร (Committee on Agriculture) ครั้งที่ ๒๙ เพื่อให้ดินอยู่ในประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาระดับโลก และเร่งการรับรองทศวรรษแห่งสุขภาพดินโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นว่า ร่างปฏิญญาฯ เป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นในการบูรณาการจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน การส่งเสริมการลงทุนในการผลิตและการใช้ข้อมูลดิน น้ำ และสภาพภูมิอากาศที่แม่นยำและสอดคล้องกัน ตลอดจนการพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรในการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และเพิ่มความยืดหยุ่นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นส่วนในการขับเคลื่อนระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนของประเทศไทย และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

๕.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศขอความเห็นต่อร่างปฏิญญาดังกล่าว ในประเด็นด้านสาระัตถะ ถ้อยคำ และข้อกำหนด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕.๓ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า ร่างปฏิญญาฯ มีสาระสำคัญเป็นการแสดงเจตนารมณ์ในการเสริมสร้างและบูรณาการการจัดการทรัพยากรดินและน้ำร่วมกัน โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าข่ายลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๖. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการความขาดแคลนน้ำ และการฟื้นฟูดินเพื่อระบบเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น (Ministerial Declaration on managing water scarcity and reversing soil degradation for sustainable and resilient agrifood systems) โดยหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างปฏิญญาดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๖.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรับรองร่างปฏิญญาฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางนงนุช ภิญโญสินวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร ๐๒ ๒๘๑ ๕๕๕๕ ต่อ ๑๒๒

โทรสาร ๐๒ ๒๘๑ ๖๕๕๖

Email: group๑@moacbofaa.com